

Studenten en stilte in de blender

 KERKNET REDACTIE

Lieve Wouters

 1 reactie(s)

Kerknet redactie Artikel

Lieve Wouters Stille

Architect Geert Peymen laat studenten experimenteren met stilteplekken. Ontdek wat die combinatie oplevert.

Studenten en stilte. Behalve hun beginletters hebben die twee meestal weinig met elkaar te maken. Maar daar brengt architect Geert Peymen verandering in met zijn project Urban Silence. Derdejaars interieurarchitectuur (KU Leuven - LUCA Gent) experimenteren voor hun bachelorproef met stilteplekken in de stad. Sommigen ontdekten een ruimte in zichzelf die ze nog niet kenden.

Ik leerde opnieuw naar de wolken kijken, dat was zo lang geleden. Van elke minuut pure rust geniet ik voortaan dubbel. Katrien Coppieters

Stille in sociale woningbouw

Dit jaar ging de groep aan de slag in het Alphonse De Hollainhof in Gent, een sociaal wooncomplex met binnenkoer. Uit buurtoverleg bleek dat de bewoners een grote nood hadden aan stilte en rust als antwoord op stress en kopzorgen. Emilie: Stille blijkt vaak een luxegoed. Niet iedereen kan zich een vakantie in de bergen

permitteren om tot rust te komen. En deze mensen hebben vaak niet eens een plek in huis waar ze alleen kunnen zijn.

Het resultaat van hun denkwerk bestaat uit tientallen maquettes en 1 gezamenlijk experiment met windschermen, die wekelijks anders opgesteld werden op de binnenkoer en uitgetest met de bewoners. Bekijk hun werk in de fotogalerij.

Verplaatsbare schermen in zwart en wit scheppen ruimte voor stilte en rust. © Urban Silence III

Wie is Geert Peymen?

Geert Peymen • Naast architectuur studeerde ik ook theatervormgeving. Ik laat me graag leiden door een verhaal en de kracht van de verbeelding. Een tiental jaar geleden begon ik met het project Rituelen rondom rituelen, een scenografie rond Bijbelverhalen.

Mijn motto is: Only the imagination is true, the rest is reality. Geert Peymen

Geert Peymen: Stilteplekken kunnen kerken niet vervangen, maar ze zijn wel nodig. © Lieve Wouters

Wat hebt u met stilte?

Geert Peymen • De samenleving heeft de kerk vaarwel gezegd. Maar samen met het badwater hebben mensen ook het kind weggegooid. Als architect probeer ik dat kind weer op te vissen en een plaats te geven in een zichtbare en voelbare ruimte. Geen kerk, maar mogelijk wel een rituele ruimte. Of gewoon een stilteplek. Sinds 2010 zoek ik met het project Ritual Architecture naar uitdrukkingsvormen voor een duurzaam mensbeeld.

Alles moet tegenwoordig duurzaam zijn. Wat bedoel je met een duurzaam mensbeeld?

Geert Peymen • Er is inderdaad een verhoogd bewustzijn van de nood aan duurzaamheid. Meestal gaat het dan over het behoud van de aarde en de biodiversiteit. Maar daarbij wordt de mens zelf als ruimte vaak vergeten. De mens heeft tijd en ruimte nodig om zichzelf te kunnen zijn. Rituelen laten toe om de dagelijkse realiteit te benaderen vanuit een ander perspectief. Ze wonen en gebeuren op een plek waar de mens in zijn fragiliteit kan vertoeven.

Hoe kun je stilte definiëren?

Geert Peymen • Dat is een groot woord, hè. Is stilte enkel de afwezigheid van geluid? Ik denk het niet. Contrast kan al een belangrijke rol spelen. Het geblaf van een hond in een lawaaiige stad kan storend zijn. Maar als je diezelfde hond in de verte hoort blaffen terwijl je helemaal alleen een wandeling maakt, kan het weer een waardevol geluid zijn. Of denk aan de klokken in het begijnhof hiernaast. Als die luiden in de stilte, hebben ze grote symboolwaarde.

Is stilte iets wat je apart beleeft of wordt ze net rijker als er nog anderen samen met jou stil zijn? Welke kleur past bij stilte? Moet het donker zijn of licht?

***Iedereen ervaart stilte anders.
Belangrijk is dat je de stilte niet gaat
zoeken als iets aparts, waardoor het
een luxeproduct wordt. Stilte moet
ingebed zijn in het dagelijkse leven.
Geert Peymen***

Kan de overheid meer doen om stilte in de publieke ruimte in te bedden?

Geert Peymen • Zeker. Het beleid is al wel bezig met stilteplekken in de natuur, de akoestische stilte. Maar stilte in de betekenis van rustgevende vormgeving in de stad, is nog onontgonnen terrein. Stilteplekken zouden moeten zijn als fietspaden. Als je over het onderwerp spreekt, is er meestal veel interesse, maar het realiseren is een volgende stap.

Kerken worden volop herbestemd en soms ook afgebroken. Ik pleit ervoor om daarbij aandacht te hebben aan de groeiende nood bij mensen aan rituele architectuur.

***Stilteplekken kunnen kerken niet
vervangen, maar er is wel degelijk
nood aan dat soort plekken. Niet elke
lap grond in de stad moet functioneel
worden ingericht. Geert Peymen***

Ook in de privéruimte kan er overigens meer worden gedaan om rust te scheppen. Net zoals een app iedereen aan het joggen brengt, zo zoek ik in de architectuur een manier om mensen stilte en rust te doen beleven.

Welk is uw fijnste stilteplekje?

Geert Peymen • Op een minuut fietsen van huis in Hoboken staat een bank op de dijk langs de Schelde. Het natuurreservaat wordt tamelijk druk bezocht, maar mijn bankje is meestal onbezet. Toch gaat het me niet zozeer om dat ene plekje. Op de trein kan ik me perfect afsluiten voor het geroezemoes en tot mezelf komen. Of als ik te vroeg wakker word. Dan gebruik ik dat moment bewust om te genieten van het slapen rond mij.

Hoe begeleid je jongeren om stilte te exploreren?

Geert Peymen • Dat is het mooiste deel van Urban Silence, dat nu aan zijn 3de editie toe is. Meestal krijgen studenten architectuur individuele opdrachten. Laat eens zien wat je kunt! Nu moesten ze samen aan de slag. Als groep leren denken, naar elkaar luisteren, zichzelf overstijgen, dat is op zich al een stilte-ervaring.

Ik liet hen nadenken over 4 verhaallijnen:

- 1 Wie zijn de mensen voor wie je de stilteplek maakt?
- 2 Welke functie wil je de stilteplek geven (wandelen, zitten)?
- 3 Welk verhaal vertelt de omgeving?
- 4 Welke symboolwaarde is al aanwezig op de plek?

Het experiment met de verplaatsbare schermen leerde de groep dat de stilteplek in deze context het best werkte als je telkens 3 schermen in een U-vorm plaatst. Je zit dan beschut, maar hebt nog zicht op andere stiltezoekers. Dat schept verbondenheid. Tegelijk word je blik naar boven gezogen. Omgevingsgeluid wordt gedempt, je hoort de wind in de schermen ruisen en vogels fluiten.

Ik had niet spontaan voor Urban Silence als bachelorproef gekozen, want met stilte had ik niet veel, dacht ik. Maar ik ben heel dankbaar dat ik me bewust geworden ben van het feit dat architectuur in staat is om rust te schenken. Donald Maho.

Hoe verliep de interactie met de bewoners?

Geert Peymen • We moesten wel wat drempels overwinnen om hen bij het project te betrekken, maar dat lukte uiteindelijk wel. Vorige week kwam een bewoner langs toen we een nieuwe opstelling van onze schermen aan het uittesten waren. Hij had geen tijd om ook even mee doen – het was prachtig weer en de studenten lagen languit op de grond. Even later liet hij zich toch overhalen. Hij deed zijn T-shirt uit en in het plat Gents zei hij: Nu woon ik hier al 17 jaar en ik had nog nooit met mijn blote buik in het gras gelegen. Dat ze mij nu maar even gerust laten!

Gek, de Hollainhof is gebouwd als een kopie van het Begijnhof ernaast. Maar terwijl die plek een zalige rust uitstraalt, is dat hier helemaal niet zo. Geert Peymen

Niet dat er hier meer lawaai is, maar de symboolwaarde is gewoon anders. Wie hier woont, heeft daar niet spontaan voor gekozen. Als we hier een stilteplek willen bouwen, moet die beantwoorden aan de symbooltaal van de bewoners. Onze schermen waren een goed begin, dat smaakt naar nog.

Gepubliceerd op donderdag 28 mei 2015 - 10:54

Reacties

Om reacties te zien en te reageren op dit artikel moet je je eerst even aanmelden via het menu bovenaan. Tot gauw.